

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
Інститут гуманітарної підготовки та державного управління
Кафедра публічного управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

ІГПДУ

Дзвінчук Д.І.

« 31 » 08 2022 р.

Дисципліна: ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітньо-професійна програма: «Публічне управління та адміністрування»

Вид дисципліни: обов'язкова

Робоча програма дисципліни «Основи економіки» для студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття рівня бакалавра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Розробник:

Доцент кафедри
публічного управління та адміністрування,
к. е. н.

Струк Н.П.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування

Протокол від «30» серпня 2022 року № 1.

Зав. кафедри
публічного управління та адміністрування

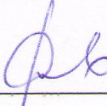

Орлів М.С.

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри
публічного управління та адміністрування

Орлів М.С.

Гарант ОПП

Орлів М.С.

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Основи економіки» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 1		Семестр 2	
	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН
Кількість кредитів ECTS	5		5			
Кількість модулів	3		3			
Загальний обсяг часу, год	150		150			
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	54		54			
лекційні заняття	28		28			
семінарські заняття	-		-			
практичні заняття	26		26			
лабораторні заняття	-		-			
Самостійна робота, год, у т.ч.	96		96			
виконання курсового проекту (роботи)	-		-			
виконання контрольних робіт	-		-			
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	18		18			
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	38		38			
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	32		32			
підготовка звітів з лабораторних робіт	-		-			
підготовка до екзамену	8		8			
Форма семестрового контролю	Екзамен (іспит)		Екзамен (іспит)			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення дисципліни – формування системних економічних знань щодо основних категорій, закономірностей та особливостей функціонування сучасної економіки, розвиток економічної культури та економічного мислення, формування навичок використання базових методів пізнання і аналізу економічних процесів та ухвалення обґрунтованих управлінських рішень як на макрорівні, так і на мікрорівні.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати такі **результати навчання**:

- використовувати базові знання з історичних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства;
- розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень в економічній сфері;
- уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції;

- використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності;
- використовувати методики аналізу і розрахунків показників розвитку об'єкту управління.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню та розвитку у студентів **компетентностей:**

загальних:

- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність знаходити, обробляти, аналізувати інформацію з різних джерел.

фахових:

- здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських процесів у економічній сфері;
- здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій;
- здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність аналізувати і пояснювати економічні процеси та явища.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
М 1	ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	8	
Т 1.1	Предмет і метод економічної теорії Зародження й основні етапи розвитку економіки як науки. Предмет економіки та еволюція у його визначенні різними школами. Методи пізнання економічних процесів і явищ та їхня класифікація. Економічні категорії, закони та принципи. Функції економіки.	2	2, 3, 4, 8, 14
Т 1.2	Економічні потреби суспільства Сутність та структура економічних потреб суспільства. Економічний закон зростання потреб. Економічні інтереси, їхня класифікація та взаємодія.	2	2-6, 8
Т 1.3	Економічна система суспільства Економічна система, її сутність, цілі й основні структурні елементи. Типи економічних систем. Порівняльні характеристики основних типів економічних систем.	2	2, 3, 12
Т 1.4	Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція Сутність і структура суспільного виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Основні фактори суспільного виробництва та їхній взаємозв'язок. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники.	2	2, 3, 6
М 2	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	10	
Т 2.1	Ринкова економіка: суть, структура, інфраструктура Ринкове господарство як невід'ємна складова товарного	2	1-4, 13, 15

	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
	господарства. Основні суб'єкти ринкової економіки. Держава як суб'єкт ринкового господарства. Інфраструктура ринку.		
Т 2.2	Попит і пропозиція. Теорія ринкової рівноваги Сутність попиту і фактори, що його визначають. Пропозиція: зміст і фактори, що на неї впливають. Еластичність попиту і пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.	3	1, 2, 13,15
Т 2.3	Капітал. Витрати виробництва і прибуток Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Витрати виробництва, їх сутність та класифікація. Прибуток на капітал і фактори, що його визначають.	3	2, 3, 6
Т 2.4	Конкуренція і монополія у ринковій економіці Конкуренція, її суть і економічні основи. Закон конкуренції. Види економічної конкуренції. Методи конкурентної боротьби. Основні типи ринкових структур. Монополія: причини виникнення, суть та основні форми.	2	2, 3, 4, 6
М 3	ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ	10	
Т 3.1	Національне виробництво і відтворення Зміст, види та пропорції національного відтворення. Система національного рахівництва: необхідність виникнення, зміст, цілі. Принципи побудови системи національних рахунків. Основні макроекономічні показники СНР.	5	1, 2, 10, 16-19
Т 3.2	Макроекономічна нестабільність Циклічність економічного розвитку як прояв макроекономічної нестабільності. Класифікація економічних циклів за тривалістю та їх характеристика. Безробіття, його зміст, причини, види, форми. Рівень безробіття. Наслідки впливу безробіття на економіку. Інфляція, її сутність, причини, види і соціально-економічні наслідки	5	1, 2, 10, 11, 16-19
Разом:		28	

Всього:

М1 – 4 теми;

М2 – 4 теми;

М3 – 2 тем.

3.2 Теми та зміст практичних занять

Теми практичних занять наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Тематичний план практичних занять

	Назви модулів (М), практичних занять (П)	Обсяг годин	Література
М 1	ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	7	
П 1.1	Предмет і метод економічної теорії	2	2, 3, 4, 8
П 1.2	Економічні потреби суспільства	2	2-6, 8
П 1.3	Економічна система суспільства. Форми організації суспільного виробництва	2	2, 3, 12
П 1.4	Теорія грошей і грошового обігу	1	2, 3, 6

	Назви модулів (М), практичних занять (П)	Обсяг годин	Література
М 2	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	9	
П 2.1	Ринкова економіка: суть, структура, інфраструктура	2	1-4, 7, 15
П 2.2	Попит і пропозиція. Теорія ринкової рівноваги	3	1, 2, 7, 13
П 2.3	Капітал. Витрати виробництва і прибуток	2	2, 3, 6
П 2.4	Конкуренція і монополія у ринковій економіці	2	2, 3, 4, 6
М 3	ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ	10	
П 3.1	Національне виробництво і відтворення	5	1, 2, 10, 16-19
П 3.2	Макроекономічна нестабільність	5	1, 2, 9, 10, 11, 16-19
Разом:		26	

3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
М 1	ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	13	
Т 1.1	Предмет і метод економічної теорії Економіка як теоретико-методологічна база інших економічних наук	2	2
Т 1.2	Економічні потреби суспільства Мотиви та стимули ефективного господарювання.	2	2
Т 1.3	Економічна система суспільства Сутність і закономірності еволюційного переходу економічної системи до наступного типу. Перехідні економічні системи: зміст і основні риси. Національні моделі економічних систем.	4	2, 12
Т 1.5	Теорія грошей і грошового обігу Теоретичні концепції виникнення і сутності грошей. Функції грошей та їхня еволюція. Грошовий обіг і його закони.	5	3
М 2	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	13	
Т 2.1	Ринкова економіка: суть, структура, інфраструктура Підсистеми ринкової інфраструктури: організаційно-технічна, фінансово-кредитна, державно-регулятивна, науково-дослідного та інформаційно-аналітичного забезпечення	3	2
Т 2.2	Попит і пропозиція. Теорія ринкової рівноваги Фактори, що впливають на еластичність попиту і пропозиції	2	15
Т 2.5	Підприємництво у ринковій економіці Зміст, основні принципи та ознаки підприємництва. Організаційно-правові форми підприємництва	4	3
Т 2.6	Доходи, їхні джерела і розподіл Сутність, види та джерела формування доходів. Номінальні та реальні доходи. Розподіл доходів. Заробітна плата як явище ринку	4	3
М 3	ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ	12	
Т 3.1	Національне виробництво і відтворення Теоретичні моделі суспільного відтворення.	2	2

	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
Т 3.2	Макроекономічна нестабільність Економічне зростання: зміст, типи, чинники. Закон Оукена.	4	2
Т 3.3	Державне регулювання національної економіки Об'єктивна необхідність, зміст та моделі урядового регулювання економіки. Цілі, засоби та методи урядового впливу на економіку. Основні напрями та межі урядового впливу на економіку	6	3
Разом:		38	

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, І. В. Грабинська та ін. ; за ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха. – 4-те вид., виправл. та доп. Л.: Априорі, 2020. 648 с.
2. Економічна теорія: політекономія: підручник / За ред. В.Д. Базилевича. 9-те вид., перероблене і доповнене. К.: Знання, 2014. 710 с. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bazylevych_ekonomichna_2014.pdf
3. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагунін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін. ; за заг. ред. В.Д. Лагуїна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
4. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка: навчальний посібник / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, М.М. Теліщук та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 298 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/2737/3/2668_IR.pdf
5. Мацелюх Н.П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань: навчальний посібник / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, П.В. Круш, В.В. Мартиненко, М.М. Теліщук та ін. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 226 с.
6. Основи економічної теорії: навчальний посібник / за заг. ред. П.В. Круша, В.І. Депутат, С.О. Тульчинської. К.: Каравела, 2016. 448 с.
7. Струк Н.П. Основи економіки: електронний курс на освітній платформі Moodle. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2021. URL: <http://moodle-archive.nung.edu.ua/course/view.php?id=2700>
8. Струк Н.П. Основи економіки: навчально-методичний комплекс. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2021. 55 с.

4.2 Додаткова література

9. Базиліук А.В. Економічна теорія. Практикум: навчальний посібник / Базиліук А.В., Дерій Ж.В., Концева В.В., Хоменко І.О. К.: «Центр учбової літератури», 2020. 312 с.
10. Історія економіки та економічної думки: підручник / Базилевич В.Д., Гражевська Н.І., Гайдай Т.В. та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання, 2018. 775 с.
11. Економічна теорія: практикум для студентів неекономічних спеціальностей: навчальний посібник / Базилевич В.Д. та ін.. К.: ВПЦ “Київський університет”, 2016. 160 с.
12. Макроекономіка: базовий курс: навчальний посібник / [проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін.] Київ: КНЕУ, 2016. 253 с. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/27472/baz_kurs_16.pdf?sequence=1&isAllowed=y
13. Макроекономіка: навчальний посібник / Бакланова О.Г., Брагарник О.О. та ін. ; за заг. ред. М. І. Зверякова. Одеса : ОНЕУ, 2017. 267 с. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/np_2015.pdf
14. Проданова І. І., Данилейчук Р.Б. Національна економіка : навчальний посібник. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. 198 с. URL: <http://chitalnya.nung.edu.ua/node/4484>
15. Струк Н.П. Економіко-аналітична діяльність державного службовця: навчально-методичний комплекс / Н.П. Струк. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. 38 с.

16. Яцюк О. С. Мікроекономіка : навчальний посібник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. 195 с. URL: <http://chitalnya.nung.edu.ua/node/5306>

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

17. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

18. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

19. Міністерство розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України: веб-сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

20. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>

21. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua

5 ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання: навчальні заняття - лекції, практичні, консультації; самостійна робота - вивчення окремих питань тем здобувачами першого рівня вищої освіти самостійно, підготовка до відпрацювання занять у разі пропуску; практична підготовка - підготовка до виконання самостійних робіт; контрольні заходи - тести, контрольні роботи; індивідуальна робота.

При вивченні дисципліни відповідно до наказу №150 від 24.06.2021р. використовуються такі методи навчання, а саме: МН 1 - словесні методи (МН 1.1 – лекція, МН 1.2 – розповідь – пояснення); МН 2 - наочні методи (МН 2.4 - комп'ютерні і мультимедійні методи); МН 3 - практичні методи (МН 3.1 – вправи, МН 3.4 - практичні роботи); МН 7 – аналітичний метод; МН 8 – синтетичний метод; МН 9 – порівняння; МН 10 - метод узагальнення; МН 18 - методи самостійної роботи вдома; МН 19 - робота під керівництвом викладача; МН 20 - інтерактивні методи (МН 20.2 - дискусія, диспут, МН 20.7 - бесіда-діалог).

Здобувач першого рівня вищої освіти може в процесі вивчення дисципліни самостійно додатково опанувати інтерактивний курс, пройти стажування у відповідності до тем та змістових модулів дисципліни, результати яких можуть бути повністю/частково зараховані як оцінювання змістових модулів/тем даної дисципліни.

6 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Усі види робіт слід виконувати вчасно, щоб зберігати загальний темп курсу, котрий сприяє ефективному засвоєнню матеріалу. Наслідками пропущених занять без поважних причин, зазвичай, стають додаткові види самостійної роботи (домашня контрольна робота, усна відповідь, тестовий контроль, презентація).

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку виникнення таких подій – реагування здійснюється у відповідності до Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: лекції – 25% семестрової оцінки, практичні, самостійні, індивідуальні роботи – 75 % семестрової оцінки.

7 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань здобувачів першого рівня вищої освіти проводиться за результатами комплексних контролів за змістовими модулями. Модульний контроль за кожним змістовим модулем передбачає контроль теоретичних знань і практичних навиків, самостійної та індивідуальної роботи. Схему нарахування балів при оцінюванні знань здобувачів першого рівня вищої освіти наведено в табл. 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль теоретичних знань модуля М1 (модульна контрольна робота 1) – МФО 6	10
Контроль вмінь модуля М1 (4 практичних* 5 балів) – МФО 4, МФО 5, МФО - 8	20
Контроль теоретичних знань модуля М2 (модульна контрольна робота 2) – МФО 6	10
Контроль вмінь модуля М2 (5 практичних *6 балів) – МФО 4, МФО 5, МФО - 8	30
Контроль теоретичних знань модуля М3 (модульна контрольна робота 3) – МФО 6	10
Контроль вмінь модуля М3 (5 практичних * 4 бали) – МФО 4, МФО 5, МФО – 8	20
МФО 1 - іспит	
Усього	100

Оцінка з дисципліни «Основи економіки» виставляється студенту відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче (табл. 6). Остаточне оцінювання екзамену з дисципліни проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Таблиця 6 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS	Рекомендована система оцінювання
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100 (відмінно)
Добре	82-89	B	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	75-89 (добре)
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	
Задовільно	67-74	D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	60-74 (задовільно)
	60-66	E	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно - потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти екзамен	35-59 (незадовільно із можливістю повторного складання екзамену)
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	0-34 (незадовільно із обов'язковим повторним вивченням модуля)